

[Else Gregersen.]

foranstaltningerne for de rejsende teatre er betinget af, at teatrene arbejder sammen med et fællesorgan, der skal arbejde for en hensigtsmæssig tilrettelægning og gennemførelse af teatrenes turneer. Jeg kan ikke se andet, end at dette er en ganske overordentlig farlig bestemmelse, hvis man ønsker, at de rejsende teatre skal være virkelig frit stillet med hensyn til, hvilke stykker de vil opføre. I praksis vil fællesorganet i hvert fald af og til komme til at ændre rejseplanerne. Hvis det nu medfører, at et teater for tit kommer til at spille på dårlige ugedage i de lidt større teaterlokaler og på gode ugedage i de lidt mindre teaterlokaler og det rejsende teater så måske opfører et stykke, som visse kredse ikke synes så godt om, vil det så ikke let af et uheldigt teater føles som en slags censur? Det kan naturligvis godt være en helt urigtig opfattelse fra det uheldige teaters side, men vil det alligevel ikke medføre, at samme teater en anden gang skeler mere til, hvilke stykker fællesorganets medlemmer vil synes bedre om?

Af den grund kan fællesorganet let komme til at betyde en fare for teaterlederens virkelige frihed til valg af stykker, hvis man ikke sikrer sig, at fællesorganet fuldt ud bliver et ganske neutralt organ, der alene sørger for den rent praktiske samordning af de rejsende teatres forestillinger, så der i videst muligt omfang i alle teaterlokaler ud over landet bliver opført teaterstykker med passende mellemrum. I § 16 er der ikke skabt nogen som helst sikkerhed for, at fællesorganet bliver et neutralt organ, der alene tager sig af det rent praktiske. En sådan sikring vil kun kunne opnås, hvis de vedtægter, som skal gælde for fællesorganets virksomhed, bliver nøje udarbejdet og virkelig giver faste retningslinjer for hele virksomheden. Nu foreligger vedtægterne ikke, men deres senere godkendelse er henlagt til ministeren for kulturelle anliggender; jeg håber, at den højtærede minister så i det mindste vil afgive en forsikring om, at fællesorganet kun vil få vedtægter godkendt, der virkelig helt ud sikrer neutrale og saglige afgørelser efter forud fastlagte retningslinjer, så at en teaterleder altid uden videre vil kunne forstå, hvorfor det i det

konkrete tilfælde var ham, der måtte ændre sin rejseplan.

Teateraffæren i Århus i denne tid viser klart, hvor let en teaterleder kan føle sig bundet i sine dispositioner.

Jeg er også meget betænkelig ved bestemmelsen i § 29 om, at teaterrådet skal have mindst 7 og højst 12 medlemmer, som beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender. De seks af disse medlemmer beskikkes efter indstilling fra forskellige organisationer. Om resten er der tavshed i § 29, så at de må kunne udpeges frit af ministeren for kulturelle anliggender, der også frit kan bestemme, om rådet skal have 7 eller flere, helt op til 12 medlemmer. Denne paragraf giver, synes jeg, en alt for stor bemyndigelse til ministeren for kulturelle anliggender, der rent faktisk altid vil kunne sørge for, at teaterrådet får et flertal, som f. eks. i politisk henseende har en passende farve. Det vil igen betyde, at teaterrådet muligvis vil komme til at se med størst sympati på teatret, som opfører mange stykker, der støtter direkte — eller naturligvis hyppigst indirekte — visse politiske opfattelser, hvilket turde være meget uheldigt. De faktiske følger vil let blive meget værre, end hvis der var tale om regulær censur, der dog som regel har visse retningslinjer at gå efter.

Ministerens frihed til at udpege flere medlemmer af rådet betyder desuden, at man ikke uden videre kan regne med, at organisationerne indstiller de bedste folk til teaterrådet. Hvis f. eks. bevillingshaverne til de rejsende teatre har en mand, som de er enige om er den bedste til posten, men som måske har en set fra det omtalte synspunkt uheldig politisk opfattelse, vil bevillingshaverne måske tænke videre: vi indstiller alligevel ikke ham, for så udnævner ministeren for kulturelle anliggender såmænd blot et medlem eller to til som modvægt i politisk henseende, og så får vor repræsentant ikke meget at skulle have sagt i teaterrådet; derfor må vi meget hellere indstille den anden, vi har; han er måske nok ikke så dygtig og ikke nær så god en mand til en post i rådet, men man vil alligevel lytte mere til vore synspunkter, når de fremføres af ham.

Det burde have været fastslået i lovfor-